

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. lapkričio 13 d. Nr. 21RE2-255 (AG2-231/16-2024)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Vilijos Astrauskienės, Lauros Bernikienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja) ir Ingos Drąsutavičienės,

2024 m. lapkričio 13 d. Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos X. Y. skundą ir jo patikslinimą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Pareiškėja X. Y. skundu ir jo patikslinimu atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Agentūra) prašo:

1) panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. rugsėjo 6 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio“ (toliau – ir Sprendimas dėl dalyvumo lygio);

2) panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. rugsėjo 12 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės“ (toliau – ir Sprendimas dėl Kortelės neišdavimo).

3) įpareigoti Agentūrą per Komisijos nustatytą terminą priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą bei nustatyti ne didesnę dalyvumo lygio procentą nei buvo iki 2024 m. gegužės 11 d. ir išduoti asmens su negalia automobilio statymo kortelę.

Skunde ir jo patikslinime (b. l. 1–5, 131–133) pareiškėja nurodo, jog Agentūros Tauragės teritorinis skyrius 2024 m. liepos 2 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Teritorinio skyriaus sprendimas) padidino dalyvumo lygį iki 35 procentų, panaikino neįgalių asmenų automobilio statymo kortelę (toliau – ir Kortelė). 2024 m. liepos 18 d. pateikė skundą Agentūros direktoriui (toliau – ir Skundas). Sprendimų kontrolės skyriaus sprendimu dėl dalyvumo lygio buvo tenkintas tik vienas iš Skunde nurodytų pareiškėjos prašymų – dalyvumo terminas nustatytas neterminuotai. Tačiau neatsižvelgta į Skunde aprašytą sveikatos būklę, nes sveikatos būklė nepagerėjo. Paaiškina, jog jai dalyvumo lygis (anksčiau – darbingumo lygis) nustatomas nuo 2019 metų, kuris tuo metu buvo 25 proc., sekančius du metus – 30 proc., nuo 2022 m. iki 2024 m. – 25 proc., o 2024 m. jau nustatomas 35 proc. dalyvumo lygis, nors sveikata prastėja, taikomas ilgalaikis intensyvus gydymas.

Nesutinka su atsakovės teiginiu, jog didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatoma, nes mediciniais dokumentais nepatvirtinta liga (duomenys neskelbtini). Dėl šio teiginio kreipėsi į Nacionalinį vėžio institutą (toliau – ir NVI), į gydančius gydytojus onkologus chemoterapeutus, ir tik po jų pripažinimo, jog atsakovė neteisi, skundu kreipėsi į Komisiją. Pažymi, jog pateikti gydytojų radiologų išrašai, kuriuose aiškiai centimetrais nurodytos metastazės, kurios nedingo, tik dėl intensyvaus gydymo neprogresuoja šiuo metu. Paaiškina, jog jai taikomas intensyvus gydymas kas

21 dieną, nes gydymas operaciniu būdu yra negalimas. Gydymas tęsiamas progresyvia biologine terapija. Dėl gydymo pasireiškia daugelis šalutinių reiškinių, šiuos negalavimus malšina nuskausminamųjų pagalba.

Pažymi, jog Agentūra jai panaikino galimybę turėti Kortelę, nes dalyvumo lygis per didelis, o medicininiais dokumentais nepatvirtina, kad jai nuolat reikalinga atrama. Nurodo, jog kreipėsi į šeimos gydytoją, kodėl buvo praleistas įrašas ligos istorijoje dėl judėjimo negalios, vėliau įrašas e-sveikatoje atsirado. Paaškina, jog Kortelė reikalinga tęsiant intensyvų gydymą, vaistai suleidžiami į koją, kurios rekomenduojama po suleidimo nevarginti. Turėdama Kortelę, galėdavo privažiuoti ir pasistatyti automobilį prie pat NVI. Dabar jis pastatomas aikštelėje, ir iki gydymo įstaigos nueiti / pareiti yra sunku, naudojama lazdelė arba artimojo pagalba.

Atsakovė Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atsiliepiamais prašo skundą ir jo patikslinimą atmesti kaip nepagrįstus (b. l. 65–68, 154–162).

Paaškina, jog pareiškėjos dalyvumo lygis buvo vertinamas 2024 m. gegužės 30 d. – liepos 2 d. Agentūros Tauragės teritoriniame skyriuje, kuris pareiškėjai nustatė 35 proc. dalyvumo lygį dėl priežasties „ligos arba būklės“ nuo 2024 m. gegužės 11 d. iki 2026 m. gegužės 29 d. Nesutikdama su Agentūros teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, pareiškėja su skundu kreipėsi į Agentūros direktorių dėl pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo. Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, išnagrinėjęs asmens dalyvumo lygio nustatymo byloje esančius medicininius dokumentus, 2024 m. rugsėjo 6 d. priėmė sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini), kuriuo pakeitė Teritorinio skyriaus sprendimą dalyje dėl termino ir pareiškėjai nustatė 35 proc. dalyvumo lygį dėl priežasties „ligos arba būklės“ nuo 2024 m. gegužės 11 d. neterminuotai.

Mano, jog pareiškėjos skunde išdėstyta tik pareiškėjos subjektyvi nuomonė, nauji įrodymai nepateikti. Paaškina, kad dalyvumo lygis minėtu laikotarpiu buvo vertinamas vadovaujantis Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 „Dėl Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“, (toliau – Kriterijų ir tvarkos aprašas), jo priedais. Pažymi, kad Agentūros teritoriniai skyriai ir Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vertindami dalyvumo lygį, vadovaujasi gydymo įstaigos pateiktu siuntimu, prie jo pridėtais medicininiais dokumentais, pagrindžiančiais asmeniui diagnozuotą sveikatos funkcijos sutrikimą. Pabrėžia, jog vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 58 punktu, Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius atlikdamas pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, Kriterijų ir tvarkos aprašo 57.1 papunktyje nurodytu atveju (asmeniui nesutikus su Agentūros teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, kai Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas priima sprendimą atlikti pakartotinį asmens dalyvumo lygio vertinimą), remiasi tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą.

Pažymi, jog Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vertindamas pareiškėjos bazinį dalyvumą dėl pagrindinės diagnozės pagal TLK-10-AM kodą (duomenys neskelbtini) ir susijusių gretutinių diagnozių pagal TLK-10-AM kodus (duomenys neskelbtini) vadovavosi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XV skyriaus 56.3 papunkčiu, kuris taikomas, kai bazinis dalyvumas nustatomas įvertinus taikomą gydymą arba po taikyto citotoksinio gydymo išliekantį bendrąjį funkcinį sutrikimą: liga neišplitusi arba išplitusi, vidutinį funkcinį sutrikimą sukėlė ligos liekamieji reiškiniai, po taikyto operacinio ir (ar) spindulinio, ir (ar) chemoterapinio gydymo atsiranda hematologinių ir (ar) nehematologinių, ir (ar) neurologinių reiškinių (po gydymo reiškiasi 4 ir daugiau ligos pasekmių): lėtinis skausmas, depresija, nuovargis, pykinimas, vėmimas ir (ar) viduriavimas, šlapinimosi sutrikimai, svorio kritimas, infekcijos, limfotakos sutrikimai, osteoporozė ir kt., tęsiama nepageidaujamų reiškinių korekcija. Taikant minėtą papunktį nustatytas 2 balų bazinis dalyvumas, nes, remiantis turimais duomenimis, pareiškėjai 2018 m. diagnozuota (duomenys neskelbtini). Taikyta chemoterapija, baigta 2019 m. sausio 22 d. Po taikytos chemoterapijos kompiuterinėje tomografijoje stebėta teigiama dinamika. Šiuo metu tęsiamas ilgalaikis gydymas biologine terapija trastuzumabu ir pertuzumabu, hormonoterapija eksemestanu. Kontroliniuose tyrimuose – kepenyse

židinių pokyčių nestebima, ligos eiga stabili. Skundžiasi bendru silpnumu, greitu nuovargiu, pykinimu, apetito nebuvimu, nerimu, nemiga, bloga nuotaika, emocijų labilumu. Konsultuota psichiatro, rekomenduotas gydymas bromazepamu pagal poreikį. Sveikatos būklė patvirtinta 2024 m. balandžio 23 d. onkologo chemoterapeuto, 2024 m. balandžio 9 d. psichiatro konsultacijų ir 2024 m. gegužės 21 d. siuntimo į Agentūrą duomenimis. Didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtinta išplitusi liga (atokios metastazės). Dėl šios pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) taikyta koeficiento reikšmė – 39. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.2–24.4 papunkčiais, pagrindinės diagnozės balą (2) padauginus iš pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento (39), gautas pagrindinės diagnozės balų rezultatas 78 (39 x 2).

Nurodo, jog Agentūros Panevėžio teritorinis skyrius įvertino individualios pagalbos poreikio klausimą (toliau – ir Klausimynas) – nustatyta 82 balų suma. Sprendimų kontrolės skyriuje Klausimynas pakartotinai nepildytas vadovaujantis Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo 58 punkto nuostata, kad pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas atliekamas remiantis tik tais dokumentais ir informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą, taip pat įvertinus medicininiais dokumentais patvirtintus asmens sveikatos funkcinis sutrikimus, nekilo abejonių dėl teritorinio skyriaus užpildyto Klausimyno pagrįstumo. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 25 punktu, bazinio dalyvumo skaičiaus reikšmę (78) sudėjus su Klausimyno balais (82), nustatytas galutinis dalyvumo lygis balais (160), kuris patenka į intervalą nuo 156–180 balų. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 27.8. papunkčiu, pareiškėjai nustatytas 35 procentų dalyvumo lygis. Dalyvumo lygio priežastis „ligos arba būklės“ nustatyta pagal Kriterijų ir tvarkos aprašo 37.1 papunktį. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 38 punktu, Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo (toliau – ir ASNTAPI) 19 straipsnio 6 dalies 4 punktu, kuris numato, kad dalyvumo lygis gali būti nustatomas neterminuotai, kai neprognozuojami aplinkos veiksnių įtakos ir (ar) asmens organizmo funkcijų sutrikimų pasikeitimai, galintys daryti įtaką asmens dalyvumo lygio pasikeitimui, ir (ar) asmens organizmo funkcijų sutrikimai yra nuolatinio, nekintamo pobūdžio, nes asmuo vertinamas nuo 2019 metų, tęsiamas ilgalaikis gydymas dėl onkologinės ligos, ir atsižvelgiant į asmens Skundą, Sprendimų kontrolės skyrius nusprendė pakeisti Agentūros teritorinio skyriaus sprendimą dalyje dėl termino ir asmeniui nustatyti 35 proc. dalyvumo lygį nuo 2024 m. gegužės 11 d. neterminuotai.

Atsakovė pareiškėjos argumentus, jog dalyvumo lygis negalėjo padidėti, kai sveikatos būklė negerėja, vertina kritiškai, ir paaiškina, kad pareiškėjos dalyvumo lygio pasikeitimą, lyginant su ankstesniu laikotarpiu, iš esmės lėmė pasikeitęs teisinis reglamentavimas – nuo 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojo nauja Kriterijų ir tvarkos aprašo redakcija (naujai išdėstyti Kriterijų ir tvarkos aprašas, jo 1–3 priedai su pasikeitusiomis vertinimui taikomų punktų vertėmis ir pasikeitusia individualios pagalbos poreikio klausimyno forma). Paskutinio vertinimo metu, vertinant pareiškėjos dalyvumo lygį, buvo pritaikyti nauji kriterijai, kurie, remiantis pateiktais medicininiais dokumentais, labiausiai atitinka dabartinį sveikatos funkcijos sutrikdymo sunkumą. Pažymi, kad sąvokos „sveikatos būklė“ ir „dalyvumo lygis“ yra susijusios, tačiau nėra ir negali būti tapačios, o Agentūra vertina ne sveikatos lygį, o dalyvumo lygį, kuriam esminę įtaką daro ne diagnozuota liga ar asmens patirta trauma, o dėl jų išlikę funkciniai organizmo sutrikimai, dėl kurių masto yra parenkamas kriterijus, pagal kurį nustatomas didesnis ar mažesnis dalyvumo lygis. Esant tai pačiai diagnozuotai ligai, dalyvumo lygis gali ir didėti, ir mažėti, nes dalyvumo lygis nustatomas įvertinus ne tik medicininis kriterijus, t. y. asmens bazinį dalyvumą, bet ir asmens individualios pagalbos poreikį (amžius, darbo patirties ir darbinių įgūdžių įgijimas ir galėjimas juos panaudoti ir pan.). Dėl šios priežasties, esant pagrindui atlikti pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, dalyvumo lygis yra ne pratęsimas remiantis jau turimais byloje medicininiais duomenimis, o vertinamas iš naujo, vadovaujantis naujai pateiktais dokumentais, liudijančias tuo metu esamus asmens sveikatos funkcinis sutrikimus.

Teigia, jog didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nebuvo nustatyta, nes pareiškėjai 2018 m. rugpjūčio mėn. nustatius ligą, buvo taikytas gydymas – chemoterapija, baigta 2019 m. sausio 22 d. Po taikytos chemoterapijos kompiuterinėje tomografijoje stebėta teigiama dinamika. Gydymo eigoje pakitimai kepenyse nebeaprašomi (patvirtina 2019 m. balandžio 11 d. Diagnostinis tyrimas Nr. (duomenys neskelbtini); 2020 m. sausio 20 d. Radiologinis tyrimas Nr. (duomenys neskelbtini)). Šiuo

metu liga stabili, jokių pakitimų, būdingų metastazėms, kontroliniuose tyrimuose neišryškėjo (patvirtina 2024 m. birželio 6 d. onkologo chemoterapeuto konsultacija). Be to, skundžiamame sprendime didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė pagal Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XV skyriaus 56.4 papunktį nebuvo nustatyta, ir dėl to, kad medicininiais dokumentais nepatvirtinta didelis funkcinis sutrikimas (reikalinga pagalba kasdienėje veikloje gyvybinės veiklos funkcijoms – judėjimo, asmens higienos, valgymo ir gėrimo, saugios aplinkos, bendravimo – palaikyti). Pažymi, kad Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo „Bazinio dalyvumo kriterijai“ kriterijus taikomas tada, kai jo apibrėžti asmens funkciniai sutrikimai atitinka ne iš dalies, o visa apimtimi.

Akcentuoja, jog Sprendimas dėl Kortelės neišdavimo laikytinas teisėtu ir pagrįstu. Nurodo, jog vadovaujantis Asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Tarnyba, įstaigos pavadinimas iki 2023 m. gruodžio 31 d.) direktoriaus 2023 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. V-74 „Dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – ir Kortelės išdavimo aprašas), ASNTAPI 22 straipsnio 1 dalimi, pareiškėja nepatenka į ASNTAPI 22 straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytų asmenų, kuriems suteikta tokia teisė, kategoriją. Nagrinėjamu atveju, nors pareiškėjai Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. rugsėjo 6 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) nustatytas 35 proc. dalyvumo lygis nuo 2024 m. gegužės 11 d. neterminuotai ir suteikta teisė vairuoti lengvuosius automobilius (vadovaujantis Lietuvos Respublikos kelių transporto priemonių vairuotojų registro duomenimis asmeniui išduotas vairuotojo pažymėjimas galioja iki 2026 m. birželio 18 d.), tačiau asmens byloje nėra medicininių duomenų, patvirtinančių, kad asmuo dėl ligos sukeltos negalios nuolat naudojami techniniai judėjimo pagalbos priemonės: vežimėliu, skirtu asmeniui su negalia, ar vaikščiojimo priemonėmis (lazdele, ramentais, vaikštyne ar kita vaikščiojimui palengvinti skirta priemone). Pabrėžia, jog atsakovė negalėjo vadovautis Komisijai pateiktu šeimos gydytojo ambulatorinio apsilankymo aprašymu (2024 m. spalio 15 d.). Be kita ko pasisako, jog minėtame aprašyme nurodyti tik asmens nusiskundimai, o ne objektyvi medicininė informacija, dalyje „Gydymo, slaugos, darbo, ambulatorinės priežiūros rekomendacijos“ jokių rekomendacijų nepateikiama, todėl šio dokumento negalima būtų laikyti medicininio dokumentu, patvirtinančiu ANTAPI 22 straipsnio 1 dalies 4 punkte išdėstytą sąlygą, kad pareiškėja dėl „ligos sukeltos negalios nuolat naudojami techniniai judėjimo pagalbos priemonės: vežimėliu, skirtu asmeniui su negalia, ar vaikščiojimo priemonėmis (lazdele, ramentais, vaikštyne ar kita vaikščiojimui palengvinti skirta priemone)“.

Mano, jog pareiškėja savo reikalavimą grindžia išimtinai subjektyviu sveikatos būklės vertinimu, ir teigdama tai, kad jai netinkamai nustatytas dalyvumo lygis, nesiremia teisės normų nuostatomis, nepateikia jokių įrodymų, pagrindžiančių šio reikalavimo teisėtumą ir pagrįstumą, todėl pareiškėjos argumentas, kad jai netinkamai buvo nustatytas dalyvumo lygis, nelaikytinas teisiškai reikšmingu.

Pareiškėjai ir atsakovei tinkamai pranešta apie bylos nagrinėjimo vietą ir laiką (b. l. 29–34). Bylos šalys prašė bylą nagrinėti rašytinio proceso tvarka (b. l. 5, 68), todėl atsižvelgiant į jų valią, byla išnagrinėta rašytinio proceso tvarka.

Skundas ir jo patikslinimas tenkintini iš dalies.

Byloje kilo ginčas dėl Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. rugsėjo 6 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio“, kuriuo atlikus pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, pareiškėjai nustatytas 35 proc. dalyvumo lygis, ir Teritorinio skyriaus sprendimas pakeistas dalyje dėl termino, nustatant, jog dalyvumo lygis nustatomas nuo 2024 m. gegužės 11 d. neterminuotai, bei Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. rugsėjo 12 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės“ (bendrai – ir Sprendimai) teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

(duomenys neskelbtini) ambulatorijos 2024 m. gegužės 21 d. siuntime į Agentūrą dėl dalyvumo lygio nustatymo (minėta, toliau – ir Siuntimas, b. l. 70, 72) nurodytos diagnozės: pagrindinė diagnozė: (duomenys neskelbtini). Gretutinės diagnozės: (duomenys neskelbtini).

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėja 2024 m. gegužės 30 d. prašymu nustatyti negalia kreipėsi į Agentūrą, prašydama nustatyti dalyvumo lygį, priimti sprendimą dėl Kortelės išdavimo (Agentūroje registracijos Nr. (duomenys neskelbtini), toliau – ir Prašymas, b. l. 69).

Agentūros Tauragės teritorinis skyrius laikotarpiu nuo 2024 m. gegužės 30 d. iki 2024 m. liepos 2 d. atliko pareiškėjos dalyvumo lygio vertinimą. Agentūros Panevėžio teritorinio skyriaus vyr. specialistė 2024 m. birželio 4 d. užpildė Klausimyną (pasirašytas 2024 m. liepos 2 d.), individualios pagalbos poreikis įvertintas 82 balais (b. l. 89–91). 2024 m. liepos 2 d. Agentūros Tauragės teritorinio skyriaus sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio“ (b. l. 92–93) nuspręsta pareiškėjai nustatyti 35 proc. dalyvumo lygį laikotarpiu nuo 2024 m. gegužės 11 d. iki 2026 m. gegužės 29 d.

Teritorinio skyriaus sprendimas priimtas 2024 m. liepos 2 d. dalyvumo lygio vertinimo akto Nr. (duomenys neskelbtini) pagrindu (toliau – ir Aktas, b. l. 94–97). Akte nurodyta, jog vertinant bazinį dalyvumą, taikyta pagrindinė diagnozė (duomenys neskelbtini), atitinkanti Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XV skyriaus 56.3 papunktį, t. y. liga neišplitusi arba išplitusi, vidutinį funkcinį sutrikimą sukėlė ligos liekamieji reiškiniai, po taikyto operacinio ir (ar) spindulinio, ir (ar) chemoterapinio gydymo atsiranda hematologinių ir (ar) nehematologinių, ir (ar) neurologinių reiškinų (po gydymo reiškiasi 4 ir daugiau ligos pasekmių): lėtinis skausmas, depresija, nuovargis, pykinimas, vėmimas ir (ar) viduriavimas, šlapinimosi sutrikimai, svorio kritimas, infekcijos, limfotakos sutrikimai, osteoporozė ir kt., tęsiama nepageidaujamų reiškinų korekcija. Šis papunktis taikytas, nes (duomenys neskelbtini). Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1.2 papunkčiu nevertinta diagnozė (duomenys neskelbtini). Bazinis dalyvumas įvertintas 78 balais (2 x 39). Akto dalyje „Klausimyno vertinimas“ nurodyti 82 balai. Priimtas sprendimas nustatyti 35 proc. dalyvumo lygį laikotarpiu nuo 2024 m. gegužės 11 d. iki 2026 m. gegužės 29 d.

Agentūros Tauragės teritorinis skyrius 2024 m. liepos 2 d. priėmė sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) dėl darbo pobūdžio ir sąlygų (b. l. 101), sprendimą „Dėl pagalbos koordinavimo poreikio“ Nr. (duomenys neskelbtini) (b. l. 102), sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės“ (b. l. 103), kuriuo nusprendė Kortelės neišduoti.

Nesutikdama su Teritorinio skyriaus sprendimais dėl dalyvumo lygio ir Kortelės neišdavimo, pareiškėja 2024 m. liepos 17 d. pateikė skundą Agentūros direktoriui (toliau – ir Skundas, b. l. 98). Skunde Agentūros direktoriui pažymėjo, jog nesutinka su nustatytu dalyvumo lygiu, terminu, Kortelės neišdavimu. Nurodė, jog sveikatos būklė negerėja, NVI išvadų pagrindu operacinis gydymas negalimas, ateitis – naviko išplitimas. Pažymėjo, jog kompiuterinės tomografijos tyrimai atliekami kas 4 mėn. Dėl chemoterapinio gydymo, šiuo metu taikomos biologinės terapijos, kraujo tyrimai blogi, žemas hemoglobinas, jaučiamas silpnumas, nuovargis, nerimas, nemiga. Kankina spazminiai kojų skausmai. Dėl kas 21 dieną leidžiamų vaistų skauda, pūliuoja rankų ir kojų nagai, kurie nukrenta. Dėl gaunamų vaistų darinys nesivysto į tolimesnes metastazes. Po vaistų suleidimo be kitų pagalbos nepaeina. Nurodo, jog naudojami artimųjų parama, kaip gyvuoju ramsčiu, Kortelė yra būtina. Prašė peržiūrėti Teritorinio skyriaus sprendimą ir įvertinti dalyvumo lygį pagal esamą sveikatos būklę.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, išnagrinėjęs pareiškėjos Skundą, 2024 m. rugsėjo 6 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio“ (b. l. 117–118) nusprendė pareiškėjai nustatyti 35 proc. dalyvumo lygį ir pakeisti Teritorinio skyriaus sprendimą dėl dalyvumo lygio dalyje dėl termino, t. y. dalyvumo lygį nustatyti laikotarpiu nuo 2024 m. gegužės 11 d. neterminuotai. Sprendimų kontrolės skyriaus sprendime dėl dalyvumo lygio atlikto pakartotinio vertinimo nurodyta, jog vertinant bazinį dalyvumą, taikyta pagrindinė diagnozė (duomenys neskelbtini), atitinkanti Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XV skyriaus 56.3 papunktį. Nurodyta, jog taikyta chemoterapija baigta 2019 m. sausio 22 d., po taikytos chemoterapijos kompiuterinėje tomografijoje (KT) stebėta teigiama dinamika. Šiuo metu tęsiamas ilgalaikis gydymas biologine terapija. Kontroliniuose tyrimuose nurodyta, jog kepenyse židinių pokyčių nestebima, ligos eiga stabili. Skundžiasi bendru silpnumu, greitu nuovargiu, pykinimu, apetito nebuvimu, nerimu, nemiga, bloga nuotaika, emocijų labilumu. Didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtinta išplitusi liga (atokios metastazės). Sprendime nenurodyta kokios taikytos gretutinės diagnozės, kokios diagnozės netaikytos ir kokios nevertintos. Klausimyno

balų suma nurodyta 82, pagrindinės diagnozės reikšmė balais – 2, dauginama iš koeficiento 39, balų rezultatas 78. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 25 punktu, dalyvumo lygis balais yra 160, ir vadovaujantis minėto aprašo 27.8 papunkčiu, nustatomas 35 proc. dalyvumo lygis.

Sprendimas dėl dalyvumo lygio priimtas 2024 m. rugsėjo 6 d. Dalyvumo lygio vertinimo akto Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Vertinimo aktas, b. l. 120–123) pagrindu. Vertinimo akte nurodyta, jog jis pildomas atliekant pakartotinį vertinimą pagal asmens skundą. Pagrindine diagnoze nurodyta (duomenys neskelbtini). Nenurodyta kokios taikytos gretutinės diagnozės, kokios diagnozės netaikytos ir kokios nevertintos. Vertinimo akte integruotas teritorinio skyriaus atliktas Klausimynas, o pastabose pažymėta, kad individualios pagalbos poreikio klausimynas iš naujo nepildytas, nes įvertinus mediciniais dokumentais patvirtintus asmens sveikatos funkcinius sutrikimus, nekilo abejonių dėl teritorinio skyriaus užpildyto Klausimyno pagrįstumo.

Pagal Skundo nagrinėjimo eigą matyti, jog Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius Skundo dalį dėl Kortelės neišdavimo nagrinėjo atskirai nuo dalyvumo lygio sprendimo ir 2024 m. rugsėjo 12 d. priėmė sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės“, kuriuo nuspręsta neišduoti Kortelės, nes pareiškėja neatitinka Kortelės išdavimo kriterijų, numatytų ASNTAPI 22 straipsnio 1 dalyje (b. l. 119).

Pareiškėja nesutikimą su Sprendimais dėl dalyvumo lygio ir Kortelės neišdavimo grindžia tuo, kad gauna intensyvų gydymą pas 21 diena, jos sveikatos būklė negerėja, tačiau atsakovė dalyvumo lygį padidino iki 35 proc. Atsakovė neteisi, jog mediciniais dokumentais nepatvirtinta liga (atokios metastazės). Be kita ko, pateikti įrodymai, patvirtinantys, jog reikalinga atrama, todėl Kortelė turi būti išduota.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – ir VAĮ), Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas, minėta, toliau – ir ASNTAPI), Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 (minėta, toliau – ir Kriterijų ir tvarkos aprašas), Asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2023 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. V-74 „Dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (minėta, toliau – ir Kortelės išdavimo aprašas).

Dėl dalyvumo lygio

ASNTAPI paskirtis – užtikrinti asmens su negalia teisių apsaugą ir įgyvendinimą lygiai su kitais asmenimis, reglamentuoti negalios nustatymo, asmens su negalia individualių pagalbos poreikių nustatymo, tenkinimo ir finansavimo pagrindus, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatas, kitas tarptautinės teisės normas ir principus, nustatyti asmens su negalia teisių apsaugos sistemos institucijas, jų veiklos teisinius pagrindus, funkcijas, teises ir pareigas asmens su negalia teisių apsaugos srityje. Agentūra dalyvaudama formuojant ir įgyvendinant asmens su negalia teisių apsaugos politiką, organizuoja asmens su negalia teisių apsaugos užtikrinimą (ASNTAPI 15 straipsnio 1 dalies 1 punktas). Atsakovė taip pat yra institucija, kuri VAĮ nustatyta tvarka ir terminais priima sprendimus dėl asmens su negalia dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų (ASNTAPI 15 straipsnio 1 dalies 6 punktas). Minėto įstatymo 2 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad asmuo su negalia – asmuo, kuriam šio įstatymo nustatyta tvarka nustatytas neįgalumo lygis arba 55 procentų ar mažesnis dalyvumo lygis, o 2 straipsnio 8 dalis pateikia dalyvumo lygio sampratą – tai atsižvelgiant į pilnamečio asmens negalią ir aplinkos veiksnius kompleksiskai įvertintos ir nustatytos asmens galimybės ir pajėgumas visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime. Dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai įvertinus aplinkos veiksnių įtaką asmens savarankiškumui, galimybes veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime bei asmens organizmo funkcijų sutrikimus po to, kai yra panaudotos visos galimos medicininės priemonės ir atsižvelgiant į individualiojo pagalbos poreikio mastą (ASNTAPI 19 straipsnio 3 dalis). Dalyvumas įvertinamas procentais, jo lygis nustatomas 5 procentinių punktų intervalais (ASNTAPI 19 straipsnio 4 dalis). Dalyvumo lygio

nustatymo kriterijus ir tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras kartu su sveikatos apsaugos ministru (ASNTAPI 19 straipsnio 7 dalis).

Tokia tvarka nustatyta Kriterijų ir tvarkos apraše, kurio III skyrius reglamentuoja dalyvumo lygio nustatymą. Minėto aprašo 17 punktą reglamentuoja, jog dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį, išskyrus atvejus, nurodytus Aprašo IV skyriuje. Nustatant dalyvumo lygį, pildomas Agentūros direktoriaus patvirtintos formos Dalyvumo lygio vertinimo aktas. Kriterijų ir tvarkos aprašo 18.2 papunktis nustato, jog Agentūros teritorinis skyrius, nustatydamas dalyvumo lygį, užpildo Individualios pagalbos poreikio klausimyną (minėta, toliau – ir Klausimynas), kuriame įvertinamas asmens individualios pagalbos poreikis įvairiose asmens gyvenimo srityse bei aplinkos veiksnių įtaka asmens savarankiškumui ir nustatomas individualios pagalbos poreikio mastas balais (išskyrus senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims).

Agentūra asmens bazinį dalyvumą įvertina Kriterijų ir tvarkos aprašo 24 punkte nustatyta tvarka. Pirmiausia, vertindama bazinį dalyvumą, taiko pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) ir gretutinių diagnozių (organizmo funkcinio sutrikimų) koeficientus: 24.1.1. vienos pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento reikšmė – 39; 24.1.2. jei asmens organizmo funkcijos sutrikusios dėl dviejų ar daugiau ligų ar traumų, vertina ne daugiau kaip penkias reikšmingiausias gretutines diagnozes (organizmo funkcinio sutrikimus); 24.1.3. gretutinių diagnozių (organizmo funkcinio sutrikimų) koeficientus taiko atsižvelgdama į sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo kriterijui priskirtą balą. <...>. Numatyta kaip nustatomi pagrindinės ir gretutinės diagnozių balų rezultatai. Agentūra dalyvumo lygį balais apskaičiuoja sudėdama bazinio dalyvumo (medicininės dalies) balus ir užpildyto Klausimyno balus (25 punktas).

Kriterijų ir tvarkos aprašo 57 punkte įtvirtintas vienas iš pagrindų Agentūros direktoriaus įgaliotam valstybės tarnautojui atlikti pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą – asmeniui nesutikus su Agentūros teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, kai Agentūros direktoriaus įgaliotasis valstybės tarnautojas priima sprendimą atlikti pakartotinį asmens dalyvumo lygio vertinimą (57.1. papunktis) ir jis atliekamas Kriterijų ir tvarkos aprašo III skyriuje (17–30 punktai) nustatyta tvarka. Pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas tokiu atveju atliekamas remiantis tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą (58 punktas). Asmens pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas atliekamas ir sprendimas dėl asmens dalyvumo lygio nustatymo priimamas per 20 darbo dienų nuo visų vertinimui atlikti reikalingų dokumentų gavimo Agentūroje dienos (59 punktas). Jei per Aprašo 59 punkte nurodytus terminus pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas negali būti atliktas, Agentūros direktoriaus ar jo įgalioto atstovo sprendimu terminas gali būti pratęstas ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie priimtą sprendimą dėl jo dalyvumo lygio vertinimo termino pratęsimo pranešama raštu per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos, pateikiant jo nuorašą (kopiją) (63 punktas).

Nurodytas teisinis reglamentavimas suponuoja, jog dalyvumo lygio nustatymas yra kompleksinis asmens organizmo funkcinio sutrikimų ir aplinkos veiksnių vertinimas, kurio tikslas – atsižvelgiant į diagnozuotų organizmo funkcinio sutrikimų laipsnį, ligos eigą ir taikomą gydymą nustatyti, kiek asmuo gali ir yra pajėgus visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime. Dalyvumo lygio vertinimas atliekamas remiantis objektyviais duomenimis: asmens sveikatos priežiūros įstaigos išduotu siuntimu į Agentūrą, išrašais iš medicininių dokumentų, atliktų medicininių tyrimų išvadomis, gydytojų specialistų konsultacijų išvadomis, paciento kortelėje identifikuotais įrašais. Individualios pagalbos poreikis įvertinamas užpildžius Klausimyną.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – ir LVAT) yra nurodęs, jog administraciniai teismai (šiuo atveju, Komisija) turi ribotą kompetenciją sprendžiant specialių mokslo žinių reikalaujančius medicinos srities klausimus ir teismas (Komisija) nėra kompetentingas spręsti, ar medicininių kriterijų vertinimą Agentūra atliko pagal realią pareiškėjo sveikatos būklę. Teisėjų kolegija yra pažymėjusi, kad teismas (Komisija) yra kompetentingas patikrinti, ar nebuvo pažeistos teisės aktų nuostatos, o konkrečiai Kriterijų ir tvarkos aprašo ir kitos nuostatos, sprendžiant dėl pareiškėjo darbingumo (atitinkamai, dalyvumo) lygio, o taip pat, ar priimant ginčijamą aktą buvo laikytasi procedūrinių taisyklių, ar atsakovas veikė savo kompetencijos ribose (pvz., LVAT 2019 m. lapkričio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1252-822/2019). Specialiųjų mokslo žinių

reikalaujantis medicinos srities klausimų sprendimas (diagnozių teisingumas ir pan.) nepatenka į administracinio teismo (Komisijos) kompetencijos ribas (pvz., LVAT 2013 m. kovo 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-502-22/2013). Todėl Komisija šiuo aspektu negali pasisakyti ar vertinti medicininių dokumentų iš esmės.

Taigi, nagrinėjant ginčą dėl Sprendimo dėl dalyvumo lygio teisėtumo, atsižvelgiant į pareiškėjos skunde nurodytų pažeidimų apimtį, Komisija vertina tai, ar pareiškėjos dalyvumo lygis buvo nustatomas laikantis teisės aktų reikalavimų, ar surinkti įrodymai pagrindžia Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 56.3 papunkčio taikymą, ar bazinis dalyvumas buvo tinkamai įvertintas, atsižvelgiant į visas dalyvumo lygiui įtaką darančias ligas, patologines būkles ir su tuo susijusius organizmo funkcijų sutrikimus, ar ginčijamas Sprendimas dėl dalyvumo lygio priimtas laikantis pagrindinių procedūrų ir taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą, ar buvo atsižvelgta į pareiškėjos Skunde nurodytas aplinkybes, ar ginčijamas administracinis aktas priimtas pagal kompetenciją, ar savo turiniu neprieštarauja aukštesnės galios teisės aktams.

Pažymėtina, jog atsakovė pagal vykdomų funkcijų apimtį bei paskirtį, veiklos pobūdį, turimus įgaliojimus priskirtina viešojo administravimo subjektams, todėl savo veikloje privalo vadovautis ir VAĮ nuostatomis. VAĮ 3 straipsnio 4 dalyje įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Vadovaujantis VAĮ 3 straipsnio 5 dalyje įtvirtintu išsamumo principu, viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. Be kita ko, pažymėtina, kad atsakovė, kaip viešojo administravimo subjektas, yra saistoma gero administravimo principo imperatyvų. Šis principas įtvirtintas svarbiausiuose nacionalinio lygmens (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalies nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms) bei tarptautiniuose dokumentuose (Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnis ir kt.). Iš gero administravimo principo išplaukia ir pareiga imtis aktyvių veiksmų, padėti, elgtis rūpestingai ir atidžiai. Atsakingo valdymo (gero administravimo) principas, be kita ko, įtvirtina viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant administracinę procedūrą (žr., pvz., LVAT 2015 m. liepos 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1547-502/2015).

Atitinkamai VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5–6 punktuose nustatyta, kad administraciniame sprendime be kita ko turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; administracinio sprendimo motyvai. Paminėtos VAĮ nuostatos reiškia, jog individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės turi būti motyvuotos. VAĮ įtvirtinta individualaus administracinio akto turiniui keliamų reikalavimų taisyklė yra bendroji taisyklė, kurios paprastai turi laikytis visi viešojo administravimo subjektai, priimdami individualius administracinius aktus pagal savo kompetenciją (LVAT 2021 m. gruodžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3014-968/2021). Taigi, administraciniame sprendime turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą, motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Viešojo administravimo sistemai priklausančių kompetentingų institucijų sprendimai turi būti aiškūs, tikslūs, nedviprasmiški, leidžiantys suinteresuotam subjektui suvokti, kokios priežastys lėmė vienokį ar kitokį valdžios institucijos sprendimą. Sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškūs tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar laikantis tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teismą (atitinkamai, Komisiją), nagrinėjantį tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti (žr., LVAT 2023 m. lapkričio 29 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-2468-602/2023). Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti,

o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (žr., LVAT 2022 m. rugpjūčio 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-367-502/2022 ir kt.).

Pagal Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 56 punktą (XV skyrius „Onkologinės ligos“) bazinis dalyvumas nustatomas įvertinus taikomą gydymą arba po taikyto citotoksinio gydymo išliekantį bendrąjį funkcinį sutrikimą (specializuotą onkologinę pagalbą teikiančioje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, kurioje teikiamos gydytojo onkologo chemoterapeuto ir (ar) gydytojo onkologo radioterapeuto paslaugos, dirbanti daugiadalykė gydytojų specialistų komanda parenka asmens gydymą). Diagnozė turi būti nustatyta pagal galiojančią TNM (T – naviko dydis ir gretimų organų pažeidimas, N – išplitimas limfmazgiuose, M – metastazės) sistema).

Kaip minėta aukščiau, vertinant pareiškėjos bazinį dalyvumą vadovautasi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XV dalies 56.3 papunkčiu, kuris taikomas, kai liga neišplitusi arba išplitusi, vidutinį funkcinį sutrikimą sukėlė ligos liekamieji reiškiniai, po taikyto operacinio ir (ar) spindulinio, ir (ar) chemoterapinio gydymo atsiranda hematologinių ir (ar) nehematologinių, ir (ar) neurologinių reiškinų (po gydymo reišsiasi 4 ir daugiau ligos pasekmių): lėtinis skausmas, depresija, nuovargis, pykinimas, vėmimas ir (ar) viduriavimas, šlapinimosi sutrikimai, svorio kritimas, infekcijos, limfotakos sutrikimai, osteoporozė ir kt., tęsiama nepageidaujamų reiškinų korekcija. Šis kriterijus buvo taikytas dėl priežasties, kad dėl ligos pagal TLK-10-AM kodą (duomenys neskelbtini) pareiškėjai nustatytas (duomenys neskelbtini). Po taikytos chemoterapijos kompiuterinėje tomografijoje stebėta teigiama dinamika. Šiuo metu tęsiamas ilgalaikis gydymas biologine terapija trastuzumabu ir pertuzumabu, hormonoterapija eksemstanu. Kontroliniuose tyrimuose nurodyta, kad kepenyse židinių pokyčių nestebima, ligos eiga stabili. Skundžiasi bendru silpnumu, greitu nuovargiu, pykinimu, apetito nebuvimu, nerimu, nemiga, bloga nuotaika, emocijų labilumu. Konsultuota psichiatro, rekomenduotas gydymas bromazepamu pagal poreikį. Sveikatos būklė patvirtinta 2024 m. balandžio 23 d. onkologo chemoterapeuto, 2024 m. balandžio 9 d. psichiatro konsultacijos ir 2024 m. gegužės 21 d. Siuntimo duomenimis.

Iš esmės ginčas byloje kyla dėl Bazinio dalyvumo kriterijaus (56.3 papunkčio) taikymo pagrįstumo pareiškėjos atžvilgiu.

Pažymėtina, jog pagal Kriterijų ir tvarkos aprašo 56 punktą bazinis dalyvumas nustatomas įvertinus taikomą gydymą arba po taikyto citotoksinio gydymo išliekantį bendrąjį funkcinį sutrikimą, todėl spręstina, kad atsakovė, nustatydamą pareiškėjos bazinį dalyvumą turėjo vertinti medicininių dokumentų duomenis.

Siuntime į Agentūrą 3 grafoje Medicininiai duomenys nurodyta: 3.1 Anamnezė: (duomenys neskelbtini).

Byloje esantys rašytiniai įrodymai: radiologinio tyrimo vertinimai (b. l. 13–14, 47, 48), išrašai iš e. sveikatos, t. y. Siuntimas, onkologės chemoterapeutės 2024 m. balandžio 23 d. išrašas/siuntimas (b. l. 49–58, 73–74), 2023 m. vasario 27 d., 2023 m. kovo 21 d., 2023 m. gegužės 26 d., 2023 m. birželio 16 d., 2023 m. liepos 28 d., 2023 m. rugpjūčio 21 d., 2023 m. rugsėjo 15 d., 2023 m. spalio 6 d., 2023 m. lapkričio 3 d. gydytojų onkologų chemoterapeutų ambulatorinio apsilankymo aprašymai (b. l. 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 84, 85–86, 87) patvirtina faktinę aplinkybę, jog (duomenys neskelbtini). Radiologinio tyrimo vertinime nurodyta, jog (duomenys neskelbtini). Išvada – (duomenys neskelbtini). Radiologinio tyrimo vertinime taip pat nurodyta išvada – (duomenys neskelbtini). Visuose onkologo chemoterapeuto išrašuose nurodyta, jog pacientės būklė patenkinama, išlieka negerėjanti. Medicininuose dokumentuose nurodyta, jog po taikytos chemoterapijos kompiuterinėje tomografijoje stebėta teigiama dinamika. Šiuo metu tęsiamas ilgalaikis gydymas biologine terapija. Kontroliniuose tyrimuose nurodyta, jog kepenyse židinių pokyčių nestebima, ligos eiga stabili.

Šiame kontekste Komisija pažymi, jog pagal Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 53.4 punktą, išplitusi onkologinė liga nustatoma įvertinus diagnozę pagal TNM sistemą, nustatytas metastazes ir (ar) III, IV ligos stadijas. Nagrinėjamu atveju pareiškėjai nustatyta (duomenys neskelbtini).

Atsakovė sprendė, jog didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatoma, nes mediciniais dokumentais nepatvirtinta liga (atokios metastazės), tačiau Komisija su šiuo atsakovės teiginiu nesutinka, nes priešingai, kaip jau minėta aukščiau – visi nurodyti medicininiai dokumentai patvirtina atokių metastazių kepenyse buvimą.

Atsižvelgus į Kriterijų ir tvarkos aprašo 56 punktą, Komisija sprendžia, jog sergančių onkologinėmis ligomis, dalyvumo lygis yra vertinamas atsižvelgiant į išliekantį asmens funkcijos sutrikimą, ligos išplitimą, progresavimą, liekamuosius reiškinius po taikyto gydymo. Kompleksiškai vertinant Kriterijų ir tvarkos aprašo 56.1–56.4 papunkčius, darytina išvada, jog svarbu įvertinti ne tik diagnozę (ligą), bet ir dėl jos atsiradusius sutrikimus, trikdančius asmens veiklą, t. y. po taikyto operacinio ir (ar) spindulinio, ir (ar) chemoterapinio gydymo būdingus hematologinius ir (ar) nehematologinius reiškinius, liekamuosius reiškinius, ligos išplitimo faktą, ar dėl ligos nustatytas didelis funkcinis sutrikimas.

Komisijos vertinimu atsakovė, vertindama pareiškėjos bazinį dalyvumo lygį, selektyviai atsirinko gydytojų specialistų aprašymų ir šeimos gydytojo Siuntime nurodytų medicininių išvadų fragmentus, tačiau neįvertino visumos. Atsakovė tik pacitavo Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 56.3 papunkčio apibrėžimą, tačiau faktinių aplinkybių nesusiejo su šios normos taikymu. Komisija sprendžia, jog į bylą pateikti medicininiai dokumentai, Klausimyno rezultatai pilna apimtimi atitinka Kriterijų ir tvarkos aprašo 56.4 papunkčio dispoziciją. Minėtas papunktis taikomas, kai liga išplitusi (atokios metastazės), yra ligos liekamųjų reiškinių, didelis funkcinis sutrikimas (reikalinga pagalba kasdienėje veikloje gyvybinės veiklos funkcijoms – judėjimo, asmens higienos, valgymo ir gėrimo, saugios aplinkos, bendravimo – palaikyti) (išplitusi onkologinė liga nustatoma įvertinus diagnozę pagal TNM sistemą, nustatytas metastazes ir (ar) III, IV ligos stadijas). Faktinė aplinkybė, kad dėl ligos yra liekamųjų reiškinių, yra įrodyta byloje surinktais rašytiniais įrodymais (2024 m. balandžio 9 d. psichiatro išrašas (b. l. 71), Siuntimo duomenys, onkologų chemoterapeutų išrašų duomenys, gydytojo kardiologo išrašas (b. l. 80). Nors atsakovė įrodinėja, kad pareiškėjai dėl ligos nėra didelio funkcinio sutrikimo, tačiau Komisijos nuomone, Klausimyno turinys bei Agentūros Tauragės teritorinio skyriaus 2024 m. liepos 2 d. sprendimas „Dėl pagalbos koordinavimo poreikio“ Nr. (duomenys neskelbtini) tai paneigia. Išanalizavus Klausimyno rezultatus matyti, jog pareiškėja ties klausimais viso kūno prausimas / maudymas, maisto ruošimas, namų ruošos darbai, miego kokybė nurodė, jog yra didelis pagalbos poreikis (3 balai); dalyvavimo (įsitraukimo) srityje nurodė, jog yra nuolatinis pagalbos poreikis (4 balai). Sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) turinys patvirtina, jog pareiškėjai skirtas pagalbos koordinavimas, nes Klausimyne individualios pagalbos poreikis bent vienoje srityje įvertintas 1-4 balais. Sudarytas pagalbos planas savipriežiūros srityje: pagalbininko pagalba prausiant visą kūną, maudantis (duše, vonioje, naudojant dubenį ar kitą priemonę), įgyjant ir (ar) ugdant socialinius įgūdžius, taip pat pagalbininko pagalba rengiantis, įgyjant ir (ar) ugdant gebėjimo apsirengti socialinius įgūdžius; bendravimo ir kasdieninėje veikloje: pagalbininko pagalba apsiperkant, planuojant pirkinius ir biudžetą, pagalba ruošiant maistą, pagalba atliekant namų ruošos darbus. Šiais įrodymais yra patvirtinama, jog dėl ligos yra didelis funkcinis sutrikimas. Klausimyno klausimų dalis, susijusi su judėjimu, didžioji dalis pažymėti balu 2, kas reiškia, jog pareiškėja kasdieninėje veikloje jaučia vidutinį pagalbos poreikį.

Be kita ko, Komisijos vertinimu, skundžiamas Sprendimas dėl dalyvumo lygio priimtas nesilaikant visų būtinų procedūrų, kurias viešojo administravimo subjektas privalėjo atlikti prieš jį priimant.

Minėta, kad Kriterijų ir tvarkos aprašo 57 punkte nustatyta Agentūros direktoriaus įgalioto valstybės tarnautojo pareiga atlikti pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą Kriterijų ir tvarkos aprašo III skyriuje (17–30 punktai) nustatyta tvarka. Kaip jau minėta aukščiau, Kriterijų aprašo 18 punkte įtvirtintos dalyvumo lygio nustatymo procedūros; be kita ko, nustatyta pareiga užpildyti Individualios pagalbos poreikio klausimyną (3 priedas), kuriame įvertinamas asmens individualios pagalbos poreikis įvairiose asmens gyvenimo srityse bei aplinkos veiksnių įtaka asmens savarankiškumui ir nustatomas individualios pagalbos poreikio mastas balais (išskyrus senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims) (18.2 papunktis). Kriterijų ir tvarkos aprašo 22 punkte pateikiamas baigtinis sąrašas atvejų, kai Klausimynas dalyvumo lygiui nustatyti nepildomas: dėl asmens, gyvenančio užsienyje, dalyvumo lygio nustatymo kreipiasi VSDFV ar jos teritorinis skyrius ar kita pensiją ar išmoką mokanti institucija, išskyrus atvejus kai asmuo ar atstovas pateikia prašymą (nurodomas asmens, kurio dalyvumo lygis vertinamas, vardas, pavardė ir gimimo data), kad Klausimynas būtų pildomas, tokiu atveju Klausimynas pildomas asmens ar atstovo prašyme nurodytu būdu (atvykus į Agentūrą arba elektroninių ryšių priemonėmis) (22.1. papunktis); asmuo atitinka Aprašo 4 priede

nurodytus kriterijus (22.2. papunktis); nustatant dalyvumo lygį dėl priešasčių, nurodytų Aprašo 37.3, 37.4 ir 37.13 papunkčiuose; (22.3. papunktis); bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų (22.4. papunktis).

Taigi, Klausimyno pildymas yra viena iš dalyvumo lygio nustatymo procedūrų, todėl, jei Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vertindamas pareiškėjos dalyvumo lygį pakartotinai, bazinio dalyvumo lygį nustatė didesnį, nei 0 balų (nagrinėjamu atveju nustatytas bazinis dalyvumas balais – 78), taip pat turėjo pareigą pildyti Klausimyną iš naujo. Pagal bylos duomenis, Agentūrai atliekant pakartotinį pareiškėjos dalyvumo lygio vertinimą Klausimynas nebuvo pildytas.

Atsakovės teigimu, klausimynas nebuvo pildomas, nes nekilo abejonų dėl jau supildyto Klausimyno pagrįstumo. Be to, tiek skundžiamame sprendime, tiek Komisijai pateiktame atsiliepime Agentūra nurodo, kad Klausimynas pakartotinai vertinant pareiškėjos dalyvumo lygį nebuvo pildytas, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 58 punkto nuostata.

Komisijos vertinimu, pakartotinai vertinant pareiškėjos dalyvumo lygį, Klausimynas turėjo būti pildomas, nes atliekant pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, turi būti atliekamos visos Kriterijų ir tvarkos aprašo III skyriuje (17–30 punktai) nustatytos procedūros. Klausimynas nebuvo pildytas, nors, bylos duomenimis, nebuvo nustatytų Kriterijų ir tvarkos aprašo 22 punkte įvardintų išimčių. Kriterijų ir tvarkos aprašo 58 punkto nuostatos tokios išimties taip pat nenustato. Atsižvelgdama į tai, Komisija sprendžia, kad Klausimyno pildymas yra viena iš dalyvumo lygio nustatymo procedūrų, todėl byloje nagrinėjamo ginčo atveju atsakovei pakartotinai nustatant dalyvumo lygį ir be objektyvios priežasties neatlikus vienos iš dviejų minėtų procedūrų, t. y. neužpildžius Klausimyno, nėra pagrindo laikyti, kad buvo atliktas visapusiškas ir objektyvus faktinių aplinkybių tyrimas ir vertinimas, turintis įtakos skundžiamo sprendimo teisėtumui.

Be kita ko, skundžiamame Sprendime dėl dalyvumo lygio nepasisakyta dėl gretutinių diagnozių (duomenys neskelbtini) ir jų įtakos nustatant bazinį dalyvumą. Iš skundžiamo Sprendimo dėl dalyvumo lygio turinio neaišku, ar šios diagnozės Agentūros buvo vertintos *in corpore* kaip pagrindinės diagnozės (duomenys neskelbtini) šalutiniai požymiai, pasekmės ir dėl to nebevertintos kaip atskiros gretutinės diagnozės. Šių aplinkybių neaptarimas neleido aiškiai pareiškėjai suvokti, kokios faktinės aplinkybės lėmė būtent tokio pobūdžio ginčijamo sprendimo priėmimą, nors pareiga Agentūrai asmens atžvilgiu priimamą administracinę procedūrą sprendimą surašyti aiškiai, kad jo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija būtų žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas, aiškiai numatyta VAĮ nuostatose.

Įvertinus Sprendimo dėl dalyvumo lygio turinį, spręstina, jog jo argumentacija yra abstrakti, nes jis priimtas iš esmės tik deklaratyviai cituojant Kriterijų ir tvarkos aprašo 56.3 papunktį bei medicininių dokumentų fragmentus, tačiau visiškai nepasisakant, koku pagrindu ir kuo remiantis buvo nustatyta, kad šiuo atveju mediciniais duomenimis nepatvirtinta, jog liga išplitusi (atokios metastazės). Pripažįstamas pagrįstu pareiškėjos argumentas, jog tai, kad biologinės terapijos pagalba metastazių plitimas pristabdytas, nereiškia, jog liga nėra išplitusi į atokius organus. Byloje nėra medicininių dokumentų, kurie patvirtintų metastazių kepenyse išnykimo faktą. O tai, kad metastazių nedaugėja, o jų būklė išlieka stabili, nereiškia, jog negali būti taikomas minėto aprašo 1 priedo 56.4 papunktis. Be to, mediciniais dokumentais patvirtintas ligos liekamųjų reiškinių buvimas, o didelį funkcinį sutrikimą patvirtina byloje surinkti rašytiniai įrodymai. Be kita ko, nustatant dalyvumo lygį padaryti esminiai procedūriniai pažeidimai, pakartotinai nepildant Klausimyno, nepasisakant dėl gretutinių diagnozių įtakos dalyvumo lygiui.

Viešojo administravimo subjektas, priėmęs negatyvias pasekmes sukeltą sprendimą, turi pareigą jį pagrįsti tiek teisiniais, tiek faktiniais argumentais, t. y. nurodyti priežastis, lėmusias neigiamo sprendimo priėmimą (žr., pvz., LVAT 2013 m. balandžio 22 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-658/2013, 2018 m. liepos 19 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1150-502/2018, ir kt.). Kaip ne kartą akcentavo LVAT, esminė individualaus administracinio akto pagrįstumo sąlyga – turi būti nustatytos ne pavienės faktinės aplinkybės, o juridinių faktų visetas, būtinas ir pakankamas teisės normai taikyti (žr., pvz., LVAT 2015 m. vasario 18 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A³⁹⁸-442/2015, 2012 m. liepos 20 d. nutartį administracinėje byloje A⁵²⁰-2294/2012, 2018 m. liepos 19 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1150-502/2018, ir kt.). Tuo tarpu pareigos nustatyti juridinių faktų visetą nesilaikymas nedera nei su gero viešojo administravimo principo, nei su VAĮ

imperatyvais (žr., pvz., LVAT 2022 m. rugpjūčio 24 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-287-502/2022).

Komisijos vertinimu, Sprendimas dėl dalyvumo lygio yra nemotyvuotas, padaryti esminiai procedūriniai pažeidimai, nepildant Klausimyno, o tai laikytina esmiu Sprendimo dėl dalyvumo lygio trūkumu, neatitiktimi VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punkto reikalavimams. Nepagrindus nei teisinėmis, nei faktinėmis aplinkybėmis Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 56.3 papunkčio taikymo, laikytina, jog tai yra esminis pareiškėjos dalyvumo lygio vertinimo pažeidimas, kuris reiškia, jog ginčijamas sprendimas yra neteisėtas iš esmės, kadangi juo nebuvo įvertintos visos reikšmingos sprendimui priimti aplinkybės (taikytinas administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės). Toks Sprendimas dėl dalyvumo lygio akivaizdžiai neatitinka VAI nuostatų, gero administravimo principo ir negali būti laikoms teisėtu.

Taip pat pažymėtina, jog Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, nagrinėdamas pareiškėjos Skundą dėl Teritorinio skyriaus sprendimo teisėtumo, jį nagrinėjo nuo 2024 m. liepos 17 d. iki 2024 m. rugsėjo 6 d. Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius 2024 m. rugpjūčio 20 d. raštu „Dėl administracinės procedūros sprendimui priimti termino pratęsimo“ elektroniniu paštu informavo pareiškėją, jog vertinimo terminas pratęstas 10 darbo dienų (b. l. 116). Administracinės bylos duomenys patvirtina, jog pareiškėjos Skundas buvo nagrinėtas ilgiau nei 30 darbo dienų. Taigi atsakovė nesilaikė Kriterijų ir tvarkos aprašo 59, 63 punktuose nustatytų terminų. Tačiau pagal LVAT suformuotą praktiką, viešojo administravimo subjektui įstatyme nustatytas terminas, per kurį turi būti priimtas administracinis sprendimas, yra instrukcinio pobūdžio, todėl šio termino pasibaigimas nedaro negaliojančiu administracinio sprendimo, priimto pasibaigus šiam terminui; įstatyme nustatyto termino, per kurį turi būti priimtas administracinis sprendimas, pasibaigimas nepaneigia viešojo administravimo subjekto kompetencijos priimti administracinį sprendimą ar atlikti kitus veiksmus, t. y. tiesiogiai nesukuria neigiamų teisinių pasekmių, tik prailgina administracinį procesą (pvz., 2019 m. liepos 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-3590-520/2019, 2024 m. balandžio 29 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-352-629/2024 ir kt.). Atkreiptinas dėmesys, jog valdžios institucijos tarnauja žmonėms, todėl institucijos privalo atlikti funkcijas teisės aktų nustatyta tvarka ir bet koks vilkinimas ir delsimas priimti sprendimą, faktinių ir teisinių aplinkybių neanalizavimas, netinkamas teisės normos pritaikymas, jų nesusiejimas su faktinėmis aplinkybėmis prieštarauja VAI įtvirtintiems principams (įstatymo viršenybės, išsamumo ir kt.), o termino priimti administracinį sprendimą praleidimas byloje vertinamas kaip nesuderinamas su gero administravimo principu.

Atsižvelgiant į išdėstytą, sprendžiama, jog skundžiamas Sprendimas dėl dalyvumo lygio neatitinka VAI 10 straipsnio 5 dalyje įtvirtintų administraciniam sprendimams keliamų reikalavimų, priimtas pažeidžiant VAI 3 straipsnyje įtvirtintą įstatymo viršenybės principą, gero administravimo principą, pažeistos pagrindinės procedūros, turėjusios užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei sprendimo pagrįstumą, todėl naikintinas.

Dėl Kortelės neišdavimo

Kaip matyti pagal bylos medžiagą Agentūros Tauragės teritorinis skyrius 2024 m. liepos 2 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės“ (b. l. 103) nusprendė pareiškėjai Kortelės neišduoti. Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, išnagrinėjęs Skundo dalį, 2024 m. rugsėjo 12 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės“ nusprendė neišduoti Kortelės (b. l. 119). Sprendimo dėl Kortelės neišdavimo teisiniu pagrindu nurodyta ASNTAPI 22 straipsnio 1 dalis, faktiniu – pareiškėjos neatitikimas Kortelės išdavimo kriterijams.

Pagal ASNTAPI 22 straipsnio 1 dalį, asmens su negalia automobilio statymo kortelę turi teisę gauti: 1) asmenys, kuriems nustatytas lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikis; 2) asmenys, kuriems nustatytas sunkaus ar vidutinio neįgalumo lygis; 3) asmenys, kuriems nustatytas iki 25 procentų dalyvumo lygis; 4) asmenys, kuriems nustatytas 30–55 procentų dalyvumo lygis ir kurie turi galiojantį dokumentą, patvirtinantį teisę vairuoti lengvąjį automobilį, ir dėl ligos sukeltos negalios nuolat naudojami techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis: vežimėliu, skirtu asmeniui su negalia, ar vaikščiojimo priemonėmis (lazdele, ramentais, vaikštyne ar kita vaikščiojimui palengvinti skirta priemone). Pagal to paties straipsnio

2 dalį asmens su negalia automobilio statymo kortelė galioja iki nustatyto: lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio termino pabaigos (1 punktas); sunkaus ar vidutinio neįgalumo lygio termino pabaigos (2 punktas); dalyvumo lygio termino pabaigos (3 punktas). Asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras ar jo įgaliotos įstaigos vadovas (22 straipsnio 3 dalis).

Kortelės išdavimo aprašas reglamentuoja asmens su negalia automobilio statymo kortelės poreikio nustatymo ir kortelės išdavimo tvarką (1 punktas). Sprendimus dėl kortelių poreikio priima ir korteles išduoda Agentūros teritorinių skyrių vedėjai ir Agentūros direktorius ar jo įgaliotas valstybės tarnautojas, nagrinėjantis gautą skundą dėl Agentūros teritorinio skyriaus sprendimo (4 punktas). Kortelės išdavimo aprašu turi vadovautis korteles išduodantys Agentūros teritoriniai skyriai, Sprendimų kontrolės skyrius ir kortelių gavėjai (5 punktas). Pagal Kortelės išdavimo aprašo 7 punktą teisę gauti kortelę turi ASNTAPI 1 straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys, atitinkantys minėto įstatymo 22 straipsnio 1 dalies nuostatas. Nustatant kortelės poreikį, pildomas Agentūros direktoriaus įsakymu patvirtintos formos vertinimo aktas dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės (12 punktas). Informaciją apie asmeniui suteiktą teisę vairuoti lengvąjį automobilį Agentūra gauna iš Lietuvos Respublikos kelių transporto priemonių vairuotojų registro (13 punktas). Priėmus sprendimą dėl neįgalumo lygio, dalyvumo lygio, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio, kartu priimamas ir sprendimas dėl kortelės poreikio (jeigu asmuo nenurodo, kad kortelės poreikio vertinimas nebūtų atliktas) (14 punktas). Sprendimas neišduoti kortelės priimamas, jei asmuo neatitinka Įstatymo 22 straipsnio nuostatų (18 punktas).

Kortelės išdavimo aprašo III skyriuje (22–30 punktų nuostatomis) reglamentuojama sprendimų apskundimo tvarka ir pakartotinis kortelės poreikio vertinimas. Pagal Kortelės išdavimo aprašo 22 punktą asmuo ar jo atstovas turi teisę apskusti Agentūros teritorinio skyriaus sprendimą dėl kortelės poreikio per vieną mėnesį nuo dokumentų, nurodytų Kortelės išdavimo aprašo 19 punkte, gavimo dienos, kai asmuo ar atstovas nesutinka su Agentūros sprendimu. Pagal 23 punktą Agentūros direktorius ar jo įgaliotas valstybės tarnautojas atlieka pakartotinį Kortelės poreikio vertinimą šiame Kortelės išdavimo aprašo skyriuje nustatyta tvarka: asmeniui nesutikus su Agentūros priimtu sprendimu, kai Agentūros direktorius ar jo įgaliotas valstybės tarnautojas priima sprendimą atlikti pakartotinį kortelės poreikio vertinimą (23.1 papunktis); jeigu Agentūros direktoriui ar jo įgaliotam valstybės tarnautojui atlikus Agentūros teritorinių skyrių priimtų sprendimų kontrolę paaiškėja, kad sprendimas priimtas nepagrįstai (23.2 papunktis); <...> Pakartotinis kortelės poreikio vertinimas Kortelės išdavimo aprašo 23.1 papunktyje nurodytu atveju atliekamas remiantis tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą (24 punktas). Asmuo ar jo atstovas, nesutikdamas su Agentūros direktoriaus ar jo įgalioto valstybės tarnautojo sprendimu dėl Kortelės poreikio, turi teisę jį apskusti Komisijai per vieną mėnesį nuo dokumentų, nurodytų Kortelės išdavimo aprašo 28 punkte, gavimo dienos (29 punktas).

Kadangi atsakovė nustatė, jog pareiškėjai nustatytas 35 proc. dalyvumo lygis, ir ji turi galiojantį dokumentą, patvirtinantį teisę vairuoti transporto priemones, ginčas tarp šalių iš esmės kyla dėl pareiškėjos atitikties ANTAPI 22 straipsnio 1 dalies 4 punkte numatytam kriterijui, t. y., ar pareiškėja dėl ligos sukeltos negalios nuolat naudojasi techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis: vežimėliu, skirtu asmeniui su negalia, ar vaikščiojimo priemonėmis (lazdele, ramentais, vaikštyne ar kita vaikščiojimui palengvinti skirta priemone).

Pareiškėja Skunde nurodė, jog sunkiai vaikšto, ypač po vaistų suleidimo beveik nepaeina be kito asmens pagalbos. Labiausiai gelbėja artimojo parama, nes užėjus stipriam skausmui, jokia lazdelė nepagelbės, o ligos istorijoje yra net šonkaulio lūžis. Nurodė, jog atsižvelgiant į tai, kad negalės automobilio pastatyti neįgaliųjų vietoje, nežino kaip reikės įsigyti vaistus, iš ligininės nueiti iki automobilio.

Sprendžiant dėl Sprendimo dėl Kortelės neišdavimo teisėtumo, Komisija pažymi, jog Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius sprendime tiesiogiai nenurodė, ar skundžiamą Agentūros teritorinio skyriaus sprendimą palieka nepakeistu, pakeičia, ar panaikina. Šiuo atveju sprendime nurodyta, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius nusprendžia neišduoti Kortelės. Komisijos vertinimu, pagal VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 4 punkto reikalavimus tokio pobūdžio priimamuose

administraciniuose sprendimuose atsakovė turi visapusiškai pasisakyti dėl privaloma ikiteismine tvarka jos nagrinėjamo skundo išsprendimo rezultato ir skundžiamo Agentūros teritorinio skyriaus sprendimo (ne)teisėtumo, o šiuo atveju tai nebuvo atlikta.

Atsakovė skundžiamame Sprendime dėl Kortelės neišdavimo nurodė, jog „remiantis pateiktais dokumentais“ pareiškėja dėl ligos sukeltos negalios nuolat nesinaudoja techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis: vežimėliu, skirtu asmeniui su negalia, ar vaikščiojimo priemonėmis (lazdele, ramentais, vaikštyne ar kita vaikščiojimui palengvinti skirta priemone), tačiau tokių dokumentų neįvardijo. Be kita ko, byloje nepateikti įrodymai, jog buvo laikytasi nustatytų procedūrų (nesurašytas vertinimo aktas dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės (Kortelės išdavimo aprašo 12 punktas).

Komisija, įvertinusi Klausimyno rezultatus skiltyje „Judėjimas“ (didžioji dauguma įvertinta 2 balais, o tai reiškia, jog pareiškėja patiria vidutinius sunkumus judėjimo srityje), į bylą pateiktus medicininius dokumentus (įskaitant ir su skundu pateiktą 2024 m. spalio 15 d. šeimos gydytojo išrašą (b. l. 22–24, kuriame nurodyta, jog pareiškėjai skauda sąnarius, raumenis, sunku vaikščioti, reikalinga atrama), sprendžia, jog pareiškėja patiria judėjimo sunkumus. Komisija nesutinka su atsakovės atsiliepime nurodytu motyvu, jog minėtas šeimos gydytojo išrašas nėra objektyvi informacija, o tik asmens nusiskundimai, jo negalima laikyti medicininiu dokumentu, patvirtinančiu ASNTAPI 22 straipsnio 1 dalies 4 punkte išdėstytos sąlygos egzistavimą. Komisijos nuomone, teisinis reglamentavimas neįtvirtina reikalavimo kokioje medicininio išrašo dalyje ir kokiais konkrečiais žodžiais turi būti nurodyta informacija, jog asmeniui reikalinga atrama. Šiuo atveju, šeimos gydytojo išrašė aiškiai nurodyta, jog reikalinga atrama. Atsakovė sprendė, kad pareiškėja dėl ligos sukeltos negalios nuolat nesinaudoja techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis, tačiau sprendime nepateikė (nors turėjo pagal VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų reikalavimus) visumos pareiškėjos Skundo nagrinėjimui įtakos turėjusių aplinkybių (medicininių duomenų) motyvuoto vertinimo, neaptarė Klausimyno įtakos, neatsakė į Skunde nurodytą argumentą, jog pareiškėja naudojasi artimojo atrama, kaip „gyvuoju ramsčiu“. Sprendime abstrakčiai nurodyta pareiškėjos neatitiktis ANTAPI 22 straipsnio 1 dalies kortelės išdavimo kriterijams. Agentūra, išnagrinėjusi pareiškėjos Skundo dalį dėl Kortelės neišdavimo, sprendime nenurodė tikslaus faktinio pagrindo dėl Kortelės neišdavimo, visų administraciniam sprendimui įtakos turėjusių aplinkybių, nepateikė visumos pareiškėjos Skundo nagrinėjimui įtakos turėjusių aplinkybių vertinimo, nemotyvavo sprendimo, susiejant faktines aplinkybes su teisiniu pagrindu. Be kita ko, panaikinus atsakovės sprendimą dėl 35 proc. nustatyto dalyvumo lygio ir esant pareigai atsakovei iš naujo vertinti pareiškėjos dalyvumo lygį, atsakovė turi iš naujo spręsti dėl pareiškėjos teisės turėti Kortelę. Sutiktina su atsakovės atsiliepimo argumentu, jog atsakovė negalėjo įvertinti 2024 m. spalio 15 d. šeimos gydytojo išrašo, nes jis pateiktas tik Komisijai po Sprendimų priėmimo. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad Sprendimas dėl Kortelės neišdavimo neatitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų reikalavimų, priimtas pažeidžiant VAĮ 3 straipsnio 5 punkte įtvirtintą išsamumo principą, todėl pripažintinas nemotyvuotu ir naikinamas, atsakovei kyla pareiga įvertinti ir naujai pateiktus įrodymus.

Dėl įpareigojimo atlikti veiksmus

Išvestiniu skundo reikalavimu pareiškėja prašo įpareigoti Agentūrą per Komisijos nustatytą terminą priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą bei nustatyti ne didesnę dalyvumo lygio procentą nei buvo iki 2024 m. gegužės 11 d. bei išduoti Kortelę.

Komisija nekartodama aukščiau nurodytų administracinės procedūros, nagrinėjant Skundą, trūkumų, sprendžia, jog pareiškėjos Skundas nebuvo tinkamai išnagrinėtas. Nustačius, kad skundžiamu sprendimu įformintas pareiškėjos dalyvumo lygio vertinimas buvo atliktas ir Sprendimai dėl Kortelės neišdavimo bei dalyvumo lygio priimti nesilaikant pagrindinių procedūrų ir taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei sprendimų pagrįstumą, nustačius motyvų ydingumą, padarius esminius procedūrinius pažeidimus, yra pagrindas pareiškėjos skundą ir jo patikslinimą tenkinti, panaikinti ginčijamus Sprendimus ir įpareigoti atsakovę per 20 darbo dienų nuo šio įsiteisėjusio Komisijos sprendimo gavimo priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą dėl pareiškėjos dalyvumo lygio bei teisės į Kortelę turėjimo.

Antrąją išvestinio reikalavimo dalimi pareiškėja prašo įpareigoti atsakovę nustatyti ne didesnę dalyvumo lygio procentą nei buvo iki 2024 m. gegužės 11 d. ir išduoti Kortelę, o tai reiškia

vykdyti Agentūrai priskirtą funkciją. Komisijai nėra suteikta kompetencija vykdyti Agentūrai priskirtų funkcijų, susijusių su dalyvumo lygio nustatymu, Kortelės išdavimu, taip pat, Komisija negali ir Agentūros įpareigoti priimti konkretų sprendimą. Pagal formuojamą teismų praktiką, ginčus nagrinėjančios ikiteisminės ir teisminės institucijos pagal savo kompetenciją neįpareigoja atsakovo (viešojo administravimo subjekto) priimti konkretaus turinio administracinį sprendimą, o išnagrinėjusios skundą ir nustačiusios atsakovo veiksmų (neveikimo) neteisėtumą, gali įpareigoti atsakovą atlikti veiksmus, kurie pripažinti neatliktais ar atliktais, nesilaikant teisės aktų reikalavimų, pvz., iš naujo išnagrinėti pareiškėjos skundą ir priimti dėl jo administracinį sprendimą (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. gruodžio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-1902/2013). Dėl šios priežasties pareiškėjos skundas ir jo patikslinimas šioje dalyje negali būti tenkinami, todėl atmetami kaip nepagrįsti.

Dėl bylos dokumentų neviešumo

Atsakovė atsiliepimu prašo užtikrinti visų prie bylos pridėtų dokumentų neviešinimą. Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenumato teisės pripažinti nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša. Pagal įstatymo analogiją vadovaujamosi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą byloje arba nutartį nutraukti bylą ar skundą (prašymą, pareiškimą) palikti nenagrinėtą arba gavęs prašymą susipažinti su bylos medžiaga, teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikata konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis.

Komisija, įvertinusi tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikata konfidencialumą, tenkina atsakovės prašymą ir visą nagrinėjamos bylos medžiagą pripažįsta nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1, 3 punktais, 22 straipsniu, Administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

pareiškėjos X. Y. skundą ir jo patikslinimą tenkinti iš dalies.

Panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. rugsėjo 6 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio“.

Panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. rugsėjo 12 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės“.

Įpareigoti atsakovę Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos per 20 darbo dienų nuo įsiteisėjusio sprendimo gavimo dienos priimti naujus teisės aktų reikalavimus atitinkančius sprendimus dėl pareiškėjos X. Y. dalyvumo lygio ir pareiškėjos teisės gauti asmens su negalia automobilio statymo kortelę.

Kitoje dalyje skundą ir jo patikslinimą atmesti kaip nepagrįstus.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Laura Bernikienė

Komisijos narės

Vilija Astrauskienė

